

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Eylül 2020

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	9
7.	DENETİM BULGULARI.....	9
8.	EKLER.....	20

KISALTMALAR

KDV : Katma Deęer Vergisi

KİT : Kamu İktisadi Teşebbüsü

KMYK : Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

MYMY : Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği

SGK : Sosyal Güvenlik Kurumu

TCMB : Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

TÜRKAİ : Türk Akreditasyon Kurumu

TSE: Türk Standardları Enstitüsü

SAMLAB: Samsun Akredite Uluslararası Metal Metroloji ve Kalibrasyon Laboratuvarları İşletmeciliği A.Ş.

İİAS: Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş

A.Ş: Anonim Şirket

AKM. Araç Kontrol Merkezi

TL: Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. TSE (Araç) Kontrol Merkezleri Altyapı İşletmesi İhalesi İşlemlerinde Yasal Olmayan İnceleme Komisyonu Raporlarına Göre İhalelerin Sonuçlandırılması
2. Kurum Arazisinde Faaliyet Gösteren Şagilin Tespit Edilmemesi
3. Cihaz Alımı İçin İhale Komisyonu Dışında Komisyon Oluşturulması
4. Mal ve Hizmet Alımı Suretiyle Verilen Yemek Hizmetine İlişkin Mali İşlemlerin Yürütülmesinde Hatalar Bulunması
5. Serbest Avukatların Takip Ettikleri Davalarla İlgili Kurum Lehine Hükmedilen Vekâlet Ücretlerinden Kuruma Kalan Tutarın Gelir Kaydedilmeyerek Kurumun Kadrolu Avukatlarına Dağıtılması:

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türk Standardları Enstitüsü (TSE) 18.11.1960 tarihinde 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanunu ile kurulmuş, kısa adı ve markası “TSE” olan, tüzel kişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine göre yönetilen, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşu ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na (KMYKK) ekli II sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresidir.

Bakanlar Kurulunca 02.07.2018 tarihinde kararlaştırılan 703 sayılı “Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”nin 96’ncı maddesi ile 132 sayılı Kanun'un adı “Türk Standardları Enstitüsü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ” olarak değiştirilmiş ve çoğu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

132 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerden sonra, 15.7.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren 4 sayılı “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin Otuzdokuzuncu Bölümünde yer alan 549 ila 565’inci maddelerinde kurumun amacı, görevleri ve yapılanması yeniden düzenlenmiştir.

Söz konusu Kararname’nin 549’uncu maddesinde:

“(1) Bu Bölümün amacı Türk Standardları Enstitüsünün kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.”

Kuruluş Başlıklı 550 inci Maddesinde de:

“(1) Her türlü madde ve mamulleri ile usul ve hizmet standartlarını yapmak gayesiyle Türk Standardları Enstitüsü kurulmuştur.

(2) Enstitü, tüzel kişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine göre yönetilen özel bütçeli bir Kamu Kurumu olup kısa adı ve markası TSE’dir. Bu marka çeşitli şekillerde gösterilir. Türk Standardları Enstitüsünün müsaadesi olmadan bu marka hiçbir şekil ve şart altında kullanılamaz.

(3) Yalnız Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilen standartlar Türk Standardı adını alır.

(4) Bu Standartlar ihtiyari olup; standardın ilgili olduğu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının onayı ile mecburi kılınabilir. Bir standardın mecburi kılınabilmesi için Türk Standardı olması şarttır. Mecburi kılınan standartlar Resmi Gazetede yayımlanır.

(5) *Enstitü, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşudur. Türk Standardları Enstitüsünün merkezi Ankara'dadır.*" hükümleri öngörülmüştür.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

TSE'nin organları Genel Kurul, Teknik Kurul, Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulu ile İhtisas Kurullarından oluşmaktadır. En yüksek karar organı Genel Kuruldur. Teknik Kurul, Kurum tarafından hazırlanan standartları kabul eden teknik bir organdır. Yönetim Kurulu, Enstitünün yürütme organıdır. Denetleme Kurulu, Enstitünün hesapları ve bunlarla ilgili muameleleri yapan kuruldur. İhtisas Kurulları ise, Kurumun ilmi inceleme ve standartları hazırlama kurullarıdır.

Enstitüde, hiyerarşik olarak Başkan, Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcıları ve Daire Başkanları/Merkez Başkanları, Grup Başkanları gibi birimler bulunmaktadır.

Kurumun merkezi Ankara olup 1 Genel Sekreter, 3 Genel Sekreter Yardımcısı, 1 Rehberlik ve Denetim Kurulu, 1 Birinci Hukuk Müşaviri, 14 Merkez/Daire Başkanı, 13 Grup Başkanı, 10 Bölge Koordinatörlüğü bulunmaktadır.

Kamu İdaresinin Ortaklıkları

Bu husus, 132 sayılı Kanun'un Ek 2'nci maddesi ile düzenlenmiş olup TSE'nin kuruluşunda ve iştirakinde bulunduğu ortaklıklar bulunmaktadır. Söz konusu madde, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kaldırılmış ve yerine 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Otuzdokuzuncu bölümünde yer alan 565'inci maddesinde;

"Şirket kurulması"; "(1) Enstitü, standardizasyon görevleri dışında kalan ana faaliyetlerinin tamamı veya bir kısmını kuracağı, iştirak edeceği veya işbirliğinde bulunacağı yerli ve yabancı şirketler eliyle yürütebilir. Şirket kurulmasına veya iştirak edilmesine, Genel Kurulun kararı ve Bakanın teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca karar verilir. Genel Kurul, gerektiğinde bu konudaki yetkisini Yönetim Kuruluna devredebilir." şeklinde düzenlenmiştir.

Kurumun iştirakinin bulunduğu şirketler:

- Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş
- Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş.
- ICAS TSE- SOJUZTEST Metroloji ve Kalibrasyon Limited Şirketi
ÖzbekTürk Test Merkezi
- TRTest Test ve Değerlendirme A.Ş

- Samsun Akredite Uluslararası Metal Metroloji ve Kalibrasyon Laboratuvarı İşletmeciliği A.Ş.(SAMLAB)

TSE'nin Azerbaycan, Suudi Arabistan, Kazakistan, Özbekistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olmak üzere toplam beş ülkede temsilciliği bulunmaktadır. TSE, dış temsilcilikleri aracılığıyla yurtdışında da faaliyetlerini sürdürmektedir. Kurumun ortak olduğu şirketlerle ilgili açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1. TSE ortaklıkları

Şirket Ünvanı	Şirketin Toplam Sermayesi	Ortaklık Pay
Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş. (ICAS)	100.000.000 TL	% 100
TSE SOJUZTEST Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti.	693.981,61TL	% 49
Özbek-Türk Test Merkezi	1.166.600 USD	% 49
TRTEST Test ve Değerlendirme A.Ş.	30.000.000 TL	% 15
Samsun Akredite Uluslararası Metal Metroloji ve Kalibrasyon Laboratuvarı İşletmeciliği A.Ş.(SAMLAB)	3 000 000 TL	% 51

İnsan Kaynakları

Türk Standardları Enstitüsü, ülkemizdeki kalite altyapısının daha güçlendirilmesi ve uluslararası ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik olarak standardizasyon ve uygunluk değerlendirme hizmetlerini merkez ve taşra teşkilatında toplam 1573 kadrolu personel ile gerçekleştirmektedir. Enstitü hizmet birimlerinde 851 teknik hizmetler, 671 genel idare hizmetleri, 468 sürekli işçi, 40 yardımcı hizmetler, 10 avukatlık hizmetleri ve 1 sağlık hizmetleri personeli bulunmaktadır.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Otuzdokuzuncu Bölümünde yer alan "Personel" başlıklı 561'inci maddesi ile Enstitünün istihdam şekilleri belirlenmiş, denetçi istihdamı" başlıklı 562'nci maddesinde de, Enstitüde TSE Uzmanı, TSE Uzman Yardımcısı, Denetçi ve Denetçi Yardımcısı istihdam edileceği hükme bağlanmıştır.

Tablo 2. Yıllar İtibariyle Personelin İstihdam Şekline Göre Dağılımı

İstihdam Şekli	2017	2018	2019
Kadrolu Personel	1.659	1.639	1573
Sürekli İşçi		476	468
Sözleşmeli Personel	2	2	3
Dış İnceleme Elemanı	652	600	615
Sözleşmeli Bilişim Personeli	--	-	4
Heyet Üyesi	296	-	276
TOPLAM	2609	2717	2938

1.3 Mali Yapı

TSE'nin gelirleri Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 563'üncü maddesinde;

TSE'nin yapacağı hizmetler karşılığı olarak gerçek ve tüzel kişilerden Yönetim Kurulunca uygun görülecek miktarda veya tarifelerine göre alınacak ücretler,

- Yayın ve TSE markasından sağlanacak gelirler
- Her türlü yardım, bağış ve sair gelirler olarak sayılmıştır.

Gelir ve gider bütçelerinin hazırlanması ve uygulanması, gelirlerin tahakkuk ve tahsilinin yapılması, tüm istihkakların tahakkuku ve ödenmesi, kanuni beyannamelerin sürelerinde ilgili yerlere verilmesi, aylık ve yılsonu kesin mizanlarının düzenlenerek mali rapor hazırlanması, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

Tablo 3. 2019 Mali Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme

		Başlangıç Ödeneği	Eklenen Ödenek	Gerçekleşen Bütçe Gideri	%
1	Personel Giderleri	320 431 000 TL	-	303.321.214 TL	%94,6
2	SGK Devlet Primi Giderleri	63 920 000 TL	-	61.198.265 TL	%95,7
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	36 663 000 TL	30 150 653 TL	66.813.653 TL	%100
5	Cari Transferler	7 870 000 TL	11 081 889 TL	18.951.889 TL,	%100
6	Sermaye	18 200 200 TL	14 052 338 TL	32.252.538 TL	%100

	Giderleri				
8	Borç Verme	-	3 885 000 TL	3.885.000 TL,	%100
	TOPLAM	446 984 000	120 685 270 TL	486.422.559 TL	%85,6

2019 yılında öngörülen başlangıç ödeneği 446.984.000TL olup, yıl içinde eklenen ödenek ile toplam ödenek 567.669.270 TL olmuştur. Dönem sonu itibariyle bütçe gideri 486 422 559 TL dir.

Tablo 4. 2019 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme

		2019 Yılı Bütçe Gelir	
		Tahmin	Gerçekleşen
03	Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirleri	435.025.000 TL	402.767.595 TL
05	Diğer Gelir	18.508.000 TL	46.906.646 TL
	TOPLAM	453.533 000 TL	449. 674. 241 TL

2019 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşmesi ise 453.533.000 TL gelir tahmini yapılmış gerçekleşen gelir ise 449 674 241 TL olmuştur. Gelirin 402 767 595 TL si Teşebbüs ve Mülkiyet geliri, 46.906.646 TL si diğer gelirlere oluşmaktadır. Dönem sonu itibariyle bütçe gelirlerinin gerçekleşme oranı % 99dur.

Kamu idaresi 2019 yılında faaliyet geliri olarak 449 674 241,48 TL elde etmiş, faaliyet giderleri ise 486 422 558 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi:

Genel Muhasebe Yönetmeliği (GYMY) ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde (MYMY) belirlenen ilke, standart ve usullere göre yürütmekte ve raporlamaktadır.

Özel bütçeli kamu idaresi özelliğine sahip TSE, 01.01.2015 tarihinden itibaren yürürlükte olan ve Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanmış 41 Sıra Nolu "Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Detaylı Hesap Planları"ndaki kendi ihtiyacı olarak seçtiği hesapları kullanmakta olup Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ile birlikte oluşturdukları detaylı bir hesap planı bulunmaktadır. Mali işlemlerin muhasebeleştirilmesinde Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi (BKMYBS) ve Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS) kullanılmaktadır.

Kurumsal kodu 40.22 olan kamu idaresinin muhasebe işlemlerini yürüten bir muhasebe birimi bulunmakta olup kod 6818'dir. Kurumun merkez ve taşra olmak üzere toplam 27 harcama birimi bulunmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim; bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli
- İdare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve

malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

TSE'nin iç kontrol sistemi 5018 sayılı KMYKK'nin "İç Kontrolün Tanımı" başlıklı 55'inci maddesi ile "Kontrolün Yapısı ve İşleyişi" başlıklı 57'nci maddesi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol İlişkin Usul ve Esaslar, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, Kamu İç Kontrol Standartları Rehberi, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi ile Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 02.12.2013 tarih ve 70451396-24 sayılı "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum" Genelgesi çerçevesinde değerlendirilmiştir. Kurumda üst yöneticinin 01.04.2009 tarihli oluru ile iç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalar başlatılmış ve "İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu" ile "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu" oluşturulmuştur. Kurum tarafından "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı" ise 29.06.2009 tarihi itibarıyla onaylanarak yürürlüğe konulmuştur.

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında İç Kontrol sisteminin yapılandırılmasına yönelik eylemler eksik belirlenmiş sonrasında ise, var olan eylemler uygulanmamıştır. Diğer bir ifadeyle eylem planının onaylanıp yürürlüğe konulmasını müteakip, plan çerçevesinde herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne 02.12.2013 tarihli "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum" genelgesi ile Kamu idarelerinin, eylem planlarını "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi" çerçevesinde en geç 31.12.2014 tarihine kadar tamamlamaları istenmesine rağmen 2009 yılında yürürlüğe konulan ve uygulanmayan eylem planı dışında 2016 yılı Eylül ayına kadar herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

2016 yılının Eylül ayında iç kontrol çalışmalarına yeniden başlanmış, bu süreçte, Enstitüde 2009-2010 yıllarında yapılmış olan iç kontrol çalışmaları incelenmiş ve ilgili literatür taramaları yapılmıştır. Enstitü faaliyetlerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, her türlü karar alma ve izleme mekanizmalarının düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgiyi üretmesine olanak sağlaması için planlanan iç kontrol çalışmaları, 15.11.2016 tarihinde, 452584 Sayılı Genelge ile başlatılmıştır. Bu genelgenin yayınlanmasının akabinde Enstitüde tüm harcama yetkilileri ve diğer yöneticiler, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu ile Eylem Planı Hazırlama Grubunda görevlendirilecek personel bilgilendirilmiş, gerekli çalışmalar başlatılmıştır. İç Kontrol çalışmaları kapsamında Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığının koordinesinde 24/11/2016 tarihinde İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun toplantısı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantıda

Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan Kamu İç Kontrol Standartları incelenerek her bir standardın, Enstitünün ilgili birimleri ile ilişkilendirilmesi yapılmıştır. 13/12/2016 tarihinde İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun bir diğer toplantısı gerçekleştirilmiş olup İç Kontrol Proje Ekibi üyeleri belirlenmiştir. Ayrıca, çalışma takviminin proje ekibi tarafından oluşturulması ve İç Kontrol Eğitim Planının hazırlanarak onaya sunulması kararları alınmıştır.

2018 yılı içinde gerçekleşen üst yönetim değişikliği, Bakanlıkların yapısı ve Çalışma Mevzuatında gerçekleşen değişiklikler ve yenilikler sebebiyle Türk Standartları Enstitüsü tarafından daha önce çalışmalarına başlatılan iç kontrol süreci askıya alınmıştır.

Enstitünün faaliyetlerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesi, her türlü karar alma ve izleme mekanizmalarının düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgiyi üretmesine olanak sağlaması adına planlanan iç kontrol çalışmalarının 19.09.2018 tarihinde, 334577 sayılı Genelge ile yeniden başlatılmıştır. Enstitüde görev alan tüm harcama yetkilileri, diğer yöneticiler ve süreç boyunca görevlendirilecek personel bilgilendirilmiş, Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan Kamu İç Kontrol Standartları incelenerek her bir standardın, Enstitünün ilgili birimleri ile ilişkilendirilmesi yapılmış ve iç kontrol eğitim planı hazırlanmıştır. İç kontrol sürecinin daha anlaşılabilir ve verimli olması adına “TSE İç Kontrol Rehberi” ve “İç Kontrol Süreç Haritası”nın hazırlanması için çalışma grubu oluşturulmuş, ilgili dokümanları hazırlamak üzere literatür taraması ve toplantılar yapılmıştır. İç Kontrol Genelgesi'nin yayınlanmasını izleyen süreçte Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan TSE İç Kontrol Rehberi ve üst yönetici tarafından belirlenen İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu duyurulmuştur. İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu önderliğinde yapılan toplantıların akabinde birimlere de gerekli bilgilendirmeler yapıldığı görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

“Türk Standartları Enstitüsünün (TSE) 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: TSE (Araç) Kontrol Merkezleri Altyapı İşletmesi İhalesi İşlemlerinde Yasal Olmayan İnceleme Komisyonu Raporlarına Göre İhalelerin Sonuçlandırılması

TSE bünyesinde gerçekleştirilmekte olan TSE Araç Kontrol Merkezleri Projesi Kapsamında TSE Yönetim Kurulu'nun 17.09.2019 tarih ve XXII/15 sayılı kararı ile 76 ilde ; "TSE Araç Kontrol Merkezlerinin Kurulumu ve İşletilmesi Suretiyle Araç Muayene Hizmetinin Görülmesi İşi" 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 37'nci maddesi kapsamında ihale edilmiştir.

01.11.2019 tarihinde yapılan ihale 18.11.2019 tarihine bırakılmış ve bu süreçte oluşturulan iki kişilik inceleme komisyonu raporuna istinaden karar verilmiştir. İllerde oluşturulan Komisyon üyelerinin bir kısmı kurum personel yönetmeliği kapsamında olmayan dış uzmanlardan seçilmiştir.

İdari Şartnamenin 18.4 maddesinde yer alan;

"İhale Sonucunun Karara Bağlanması: İhale Komisyonu 2886 sayılı Kanunun 41.Maddesi (b) bendine göre ihale komisyonu, idare tarafından oluşturulacak 2 kişiden oluşan inceleme komisyonları /komisyonu ilk üç teklif için teknik şartnamenin 5. Maddesine göre inceleme yapmak üzere 15 gün sonraya bırakır." ifadesiyle İhale Komisyonu İhale tarihini zorunlu olarak 15 gün ertelemiş ve kararda idarenin görevlendirdiği iki kişinin raporunun etkilemesi kaçınılmaz olmuştur.

2886 sayılı Kanunun 41/b Maddesinde yer alan;

"Tekliflerin daha ayrıntılı bir şekilde incelenmesi için süreye ihtiyaç duyulduğu ve şartnamelerde daha uzun bir süre öngörülmemiş ise ihalenin 15 günü geçmemek üzere başka bir güne bırakıldığı," hükmü İhale Komisyonunun karar yetkisini göstermektedir. 2886 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde ifade edilen Komisyon başkan ve üyeleri, oy ve kararlarından sorumludurlar ifadesi yer almaktadır. Ancak şartname ile ihale komisyonunun yönlendirmesi ihale komisyonunun yönlendirilmesi bu hususu ihlal etmektedir. Verilen bu ara süreçteki komisyona yönetilen yazışmalar kanun; 83 ve 86. Maddesinde belirtilen haller kapsamında değerlendirilebilecek hususlardır.

Yapılan incelemede, inceleme komisyonu raporlarına istinaden oluşan kararlarda teknik şartnameye aykırılıklar tespit edilmiştir Şöyle ki;

1-)23 sıra nolu işlemle ilgili olarak birinci sırada teklif veren firma ile ilgili İnceleme Komisyonu, görevlendirme alanı Şartnamenin 5'inci maddesindeki hususlar olmasına karşın kira sözleşmesinin mülk sahibiyle yapılmamış gerekçesiyle uygunsuzluk değerlendirmesinde bulunmuş, ihale komisyonu aynı gerekçeyle teklifi geçersiz saymış, ihale ikinci sıradaki istekli üzerinde bırakılmıştır. Oysa Şartnamenin 14'üncü maddesinde yer verilen ; *"isteklinin mülk sahibi olmaması durumunda ihale sonrası imzalanan kira sözleşmesini sunacaktır."* ifadesi kira sözleşmesinin ihale kararı sonrası sunulacağını belirtmekte olup, Şartnameye aykırı bir husus söz konusu olmadan teklif reddedilmiştir.

2-) 22 sıra nolu işlemle ilgili olarak birinci sıradaki istekli, eksiklikleri Teknik Şartnamenin 5'inci maddesine uygun olarak ön görülen süre içinde yerine getireceğine dair taahhütname verdiği halde, inceleme komisyonu eksikliklerin tamamlanamayacağı kanaatiyle teklife uygunsuz raporu vermiş ve ihale ikinci sıradaki istekli üzerinde bırakılmıştır. Bu durumda birinci ve ikinci tarafından sunulan tekliflere (sırasıyla yüzde 15-59) göre TSE payı yüzde 44 azalmış olmakla yaklaşık (5284441%44) 2325154,04 TL gelir beklentisi kaybı ortaya çıkmaktadır.

Şartnamede eksiklerin tamamlanması için 60 günlük süre verilmiş olması nedeniyle bu süre zarfında eksikliklerini tamamlamayan isteklinin teminatı irat kaydedilip taahhütnameyi ihlalden cezai müeyyide uygulanacağından yasada öngörülmeleyen bir komisyon tarafından kanaatle uygunsuz raporu verilerek ihale dışı bırakılmanın yasal dayanağı bulunmamaktadır. Diğer taraftan, yine 1/11/2019 tarihinde verilen ihale komisyonu kararı ile ilk üç sırada gösterilen isteklilerden 11 sıra nolu işlemle ilgili teklif veren istekli yer göstermeyeceğini bildirmiş ihale ikinci sıradaki istekli üzerinde bırakılmıştır. İhale Komisyonunun Kararlarını etkileyecek mahiyette İhale Komisyonundan ayrı olarak inceleme komisyonu oluşturulması uygulamasından vaz geçilmesi gerektiği değerlendirilmektedir

BULGU 2: Kurum Arazisinde Faaliyet Gösteren Şagilin Tespit Edilmemesi

Kuruma ait Sincan Temelli Alagöz köyü hudutları içinde Sarı Çayır mevkiinde 588/1, 588/2,588/3,589/1 parsellerde arsa niteliğinde yaklaşık 303,1 dönüm arsa niteliğinde gayrimenkul bulunduğu ve bu gayrimenkulün başkaları tarafından tarımsal amaçlı kullanıldığı halde bu kullanımla ilgili herhangi bir bedel alınmadığı görülmüştür.

2014 Yılı denetimlerinde durumun tespiti üzerine, İdarece açılan tespit davasında mahkemece görevlendirilen Fenni Bilirkişi Raporunda: Söz konusu alanlarda 2006 yılından

beri tarımsal faaliyette bulunduğu açıkça anlaşılmaktadır. 26.8.2019 tarihine kadar bu alanlarda tarımsal faaliyetler devam etmiştir..

Kuruma ait bu gayrimenkulde üçüncü kişilerce bedelsiz faaliyette bulunulmasıyla ilgili Kurum tarafından konu Mahkemeye intikal ettirilmiştir. Ankara Batı 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 19/03/2019 tarih ve 2019/139 nolu kararı ile dava reddedilmiş ve kurumun karşı tarafa 20.894,91 TL vekâlet ücreti ödemesi kararlaştırılmıştır. Ancak 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Usul Kanunu nun 90'ıncı maddesi ile 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 6 maddesi uyarınca kurumun iddiasını ispatlayamadığı görülmektedir. İbrahim edilen dosyada işgalcilerle ilgili somut bir kanıtta bulunmamaktadır. Ancak kurum taşınmazında haksız iktisabın süreklilik arz etmesine ve mahkeme öncesi ve sonrasında da devam etmesine karşın belge ibraz edilememesi idari bir kusur ortaya çıkarmaktadır.

132 sayılı TSE Kuruluş Kanunu'nun 13'üncü maddesinde öngörülen;

“Türk Standartlar Enstitüsünün malları Devlet malı sayılır. Bu mallar aleyhine cürüm işleyenlere bu cürümlerinden dolayı Devlet Memurlarına Tatbik edilen ceza hükümleri uygulanır.” hükmü TSE mallarını özel bir korumaya almıştır.

Bu nedenle 2006 yılından beri kesintisiz tarımsal faaliyet bulunan bu alanlarda mahkeme sürecinde dâhil olmak üzere Devlet malına tecavüz bariz olmasına karşın herhangi bir suç duyurusunda bulunulmaması ve tarımsal faaliyetleri kontrol eden İlçe Tarım Müdürlüğüne ve ilgili diğer Kamu Kuruluşlarına da herhangi bir tespit yapılmamış olması dikkat çekmektedir.

Kurumun taşınmazında üçüncü kişilerce tarımsal faaliyet yürütülmekte ve herhangi bir bedel ödenmemektedir. Tarımsal faaliyette bulunanlarla ilgili olarak diğer kamu kurumları nezdinde bir girişimde bulunulmamıştır. Dava dosyasına kanıtlayıcı bir belge ibraz edilmemesi nedeniyle maddi külfet ödendiği gibi, taşınmaz kira gelirinden de mahrum kalmıştır Kuruma ait gayrimenkulde izinsiz ve bedelsiz faaliyet gösteren üçüncü şahıslarla ilgili sorumlu kamu kuruluşlarına bildirimde bulunulması, kusurlu olanlarla ilgili idari işlem yapılması ve kesin kanıtlayıcı belgelerin tespit edilerek mahkeme dosyasına ibraz edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Cihaz Alımı İçin İhale Komisyonu Dışında Komisyon Oluşturulması

TSE Marmara Bölge Koordinatörlüğü Laboratuvarlar Gurup Başkanlığı Elektroteknik Laboratuvarı Gebze Müdürlüğü bünyesinde bulunan Elektrik Motorları Deney Laboratuvarının kapasite artırımı ile ilgili 2019/109777 kayıt nolu Cihaz Alımı İhalesinde Mal Alımları Uygulama Yönetmeliğine aykırı işlem yapıldığı görülmüştür.

25.04.2019 tarihinde ihalesi yapılan ihaleyle ilgili 3 firma teklif vermiş, İdari Şartnamedeki hususlar karşılandığından teklifler kabul edilmiş ve tekliflerin değerlendirilmesi için oturma sonraya bırakılmıştır. Oluşturulan 3 kişilik inceleme komisyonunun 15.05.2019 tarihli raporu ile tekliflerden biri uygun görülmüştür. Rapor sonrası İhale Komisyonunun 20.05.2019 tarihli kararı ile tekliflerin 2 si uygun görülmemiş ve ihale İnceleme Komisyonunca uygun görülen firmaya bırakılmıştır.

Ancak İnceleme Komisyonunun tekliflerle ilgili açıklama ve verilen cevapların karşılaştırmasında, Birinci oturumda belgeleri kabul edilen ve 2.070.000 TL daha düşük teklif veren firmanın reddedilme gerekçesi olarak, 3.33,3.28,3.11,5.10,5.18,5.26,5.27 kısmında marka belirtilmemesi gösterilmektedir. Finansman Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı aracılığıyla Uluslararası bir kuruluşça sağlanan projenin tutarı 1.200.000 ABD doları olup, ihale tutarı; finansman tutarının üzerinde kaldığından aradaki fark TSE bütçesinden 2.139.400 TL tutarlı olarak karşılanmıştır. Bu ödemeyle ilgili ibraz edilen fatura ve taşınır mal fişlerinin incelenmesinde teslim edilen cihazların tümünün markasız olarak kaydedildiği görülmektedir. Bu durumda İnceleme Komisyonunun raporuyla marka bildirilmemesi (v.b) gerekçe gösterilerek düşük fiyat veren firmanın reddedilmiş olmasına karşın teslim alınan malların marka bildirilmemesi dikkat çekmektedir.

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 16'ncı maddesinin 4'üncü fıkrası ile öngörülen;

“İhale sürecindeki değerlendirmeleri yapmak üzere oluşturulan ihale komisyonu dışında başka adlar altında komisyonlar kurulamaz.” hükmü ve aynı yönetmeliğin 14'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında düzenlenen;

“Teknik şartnamede, belli bir marka, model, patent, menşei, kaynak veya ürün belirtilemez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilemez. Ancak, ulusal ve/veya uluslararası teknik standartların bulunmadığı veya teknik özelliklerin belirlenmesinin mümkün olmadığı hallerde “veya dengi” ifadesine yer verilmek şartıyla marka veya model belirtilebilir.” hükmü birlikte değerlendirildiğinde İhale sürecinde ayrı komisyon kurulamayacağı gibi teknik şartnamede marka ve modele yer verilemeyecektir.

Buna rağmen İhale Komisyonundan ayrı olarak oluşturulan İnceleme Komisyonu marifetiyle oluşturulan raporda marka bildirilmemesi gerekçesiyle tekliflerin uygun sayılmaması mevzuat kapsamında mümkün görülmemektedir. Bu işlem nedeniyle dış finansman kapsamında sağlanacak bir mal alımı ile ilgili olarak idare ayrıca külfete girmiş olup,

Yukarıda açıklanan nedenlerle mal alımı ihalelerinde ihale komisyonu dışında her ne ad ile olursa olsun komisyon kurulmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Mal ve Hizmet Alımı Suretiyle Verilen Yemek Hizmetine ilişkin Mali işlemlerin Yürütülmesinde Hatalar Bulunması

TSE de mal ve hizmet alımları vasıtasıyla verilen yemek hizmetlerinde; bütçe ödeneklerinin kullanımı, Maliye Bakanlığı Tebliği, 666 sayılı KHK ya uygun işlem yapılmadığı ve ödeme eki belgelerin yeterli olmadığı görülmüştür.

TSE Merkez ve Taşra Teşkilatının da bir kısmında 4734 sayılı Kanun kapsamında ihale ile yemek hizmeti satın alınmakta ve aynı olarak yemek hizmeti verilmektedir. Yemek hizmeti verilmeyen kadrolu personele belirlenen yemek bedelinin belli katlarında yemek bedeli nakdi olarak ödenmektedir.

Bu hizmet alımları ile ilgili ödemeler yükleniciye aylık olarak yapılmaktadır. Ödemeler Muayene Kabul Komisyonun aylık total olarak belirlediği rakamlar üzerinden yapılmaktadır. Oysaki Kurumunda tabi olduğu Merkezi Bütçe Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 6 ve 7'nci maddeleri uyarınca ödeme belgelerine kanıtlayıcı belge olarak Taahhüt dosyası ve hak ediş raporlarının bağlanacağı belirtilmektedir. 7'nci maddenin ikinci fıkrasında;

“Hizmet İşleri Hak ediş Raporu (Örnek: 4) : *Bu rapor, hizmet işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hak ediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluşur. Hizmet türüne ve işin özelliğine göre yalnızca ilgili sayfaları ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve kontrol elemanlarınca imzalanır, yetkili makamca onaylanır.*” İfadesi kanıtlayıcı belgelerin esaslarını belirlemektedir. Yemek Alımı, Servisi ve Servis Sonrası Hizmetleri Hak edişi, sözleşmesi imzalanmış ve hizmet alımına başlanılan işin yapılan hizmet ve alınan yemek miktarı karşılığında yükleniciye ödenecek tutarının hesaplanması sürecini oluşturduğundan personel puantaj ve yemek puantaj cetvellerinin doğru tutulması önem arz etmektedir.

Hizmetten faydalananların (izinli, geçici görevli, raporlu, vs.) durumu ile günlük yemek puantajlarından gelen veriler ile oluşturulan aylık icmallerle hak edişe esas miktarlar belirlenmesi gerekmektedir. Ancak kanıtlayıcı belge olarak hak ediş hesaplamasına esas alınacak aylık personel ve yemek puantaj cetveline rastlanmamıştır

Yine fiili olarak yemek hizmeti verilen yerlerde yemek hizmetlerinden faydalananlar kayıtlarda, işçiler, kadrolu personel, eğitime gelenler, misafirler, diğer kurumlardan Komisyonlarda görevlendirilenler, başka kurum personeli vb. görünmektedir. Ancak yemek

hizmetinden faydalanan hiçbir kimseden ücret alınmadığı görülmüştür. Ücretsiz yemekle ilgili kurum iç mevzuatında sadece kadrolu personelle ilgili hüküm bulunmaktadır.

Personel Yönetmeliği'nin 92'nci maddesinde;

“Enstitüde çalışan personele, çalıştığı günlerde ücretsiz öğle yemeği verilir. Mesai saatleri dışında veya tatil günlerinde zorunlu olarak çalışan personele de yemek verilir veya ücret ödenir. Yemeğin ekmek dâhil kazana giriş bedeli Yönetim Kurulunca kararlaştırılır. Yönetim Kurulu Kararı ile Taşra teşkilatında yemek bedeli olarak merkezde belirlenen yemek maliyetinin iki katına kadar ödeme yapılabilir.” hükmü ile

Kapsam başlıklı 2'nci maddesinde yer alan ;”*Bu Yönetmelik hükümleri Türk Standartları Enstitüsünün kadrolu personeli kapsar.*” ifadesi Yönetmelikte öngörülen ücretsiz yemek verilmesi hususunun sadece kadrolu personeli kapsadığını açıkça göstermektedir. Ancak Kadrolu personelin durumu da 2012 yılı öncesi ve sonrası giriş durumuna göre farklılık arz etmektedir. Çünkü 375 sayılı KHK'nın Ek 11'nci maddesi uyarınca emsal ücretin hesaplamasında her türlü sosyal yardımların hesaplamaya dâhil edeceği belirtildiğinden sosyal yardım olan yemek ücretinin ücretten kesilmesini gerektirmektedir. Bu nedenle ücret hesaplamasında emsal alınan personel Devlet Memurları Yiyecek Yardım Yönetmeliğine tabi olduğundan ve bu yönetmelik uyarınca yemek yardımının kamu tarafından en fazla maliyetinin yarısı karşılanabilecektir.

Kaldı ki Kurumda çalışan 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olmayan personel; 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca 375 sayılı KHK'nın Ek 27'nci maddesi kapsamında sözleşmeli personeldir. Bu personelin ücretlerinin muhasebeleştirilmesi 630.01.02.01.01 Kodundan yapılmakta olup bu kod sözleşmeli personel kapsamındadır. Yine Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 15.01.2019 tarih ve 30656 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Uygulama Tebliği'nin kapsam başlıklı 2'nci maddesinde Tebliğin, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri, döner sermayeli kuruluşlar ve diğer kamu idarelerindeki memurlar ile sözleşmeli personeli kapsayacağı belirtilmiştir. Bu tanımlamaya Özel Bütçeli Kuruluş olan TSE deki sözleşmeli personelin girdiği açıktır.

Ayrıca Malzemeli Yemek Hizmet alımında şartnamenin 14'üncü maddesi uyarınca Yemek hizmetlerinin teknik şartnameye uygun yürütülmesinden sorumlu 1 adet proje sorumlusu çalıştırılacağı ve asgari ücretin %175 fazla ücret ödeneceği belirtilmiş olup uygulama bu şekilde yapılmıştır. Oysaki hizmetin şartnameye uygunluk kontrolünün Muayene Kabul Komisyonunca yapılması gerekmektedir. Komisyonun yetkisinde olan bir

görevin yüklenicinin işveren olduğu personel tarafından yapılması beklenen yararı vermediği gibi maliyeti artıracaktır.

5018 sayılı Bütçe ve Mali Kontrol Kanunu'nun 9'uncu maddesinin 2'nci fıkrası gereğince, Kamu idareleri, kamu hizmetlerinin istenilen düzeyde ve kalitede sunulabilmesi için bütçeleri ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini; stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırmak zorundadırlar. Kanun'un 8nci maddesi (d) fıkrası uyarınca, Kamu hesaplarının standart bir muhasebe sistemi ve genel kabul görmüş muhasebe prensiplerine uygun bir muhasebe düzenine göre oluşturulması bir zorunluluktur.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, Kurum yemek hizmetlerinden faydalananlardan; Misafirlerle için ilgili birimlere koyulacak temsil ağırlama kaleminden, eğitime katılanlarla için ilgili eğitim giderleri bütçesine konulan ödenekten giderlerin karşılanması, diğer personel için ise ilgili 375 sayılı KHK ve Maliye Bakanlığı Tebliği doğrultusunda işlem yapılması ve hak ediş düzenlemeye esas yemek ve personel puantaj cetvellerinin ödeme emirleri ekine koyulması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Serbest Avukatların Takip Ettikleri Davalarla İlgili Kurum Lehine Hükmedilen Vekâlet Ücretlerinden Kuruma Kalan Tutarın Gelir Kaydedilmeyerek Kurumun Kadrolu Avukatlarına Dağıtılması:

Kurumun serbest avukatlardan hizmet alınmasıyla ilgili mahkemelerce kurum lehine hükmedilen vekâlet ücretlerinin dağıtımında 659 sayılı KHK hükümlerine aykırı işlem tesis edildiği görülmüştür.

Kurum ülke genelinde yaklaşık 81 avukatla sözleşme akdetmiş ve bu avukatların takip ettikleri davalar nedeniyle kurum lehine hükmedilen vekâlet ücretlerinin %80i kendilerine ödenmiş. Kalan %20 tutar ise kurumun kadrolu avukatlarına dağıtılmıştır.

26/9/2011 tarih ve 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri Ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin;" 14'üncü maddesinin 2'nci fıkrasının (a) bendinde yer alan;

"Vekalet ücretinin; dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fülen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ı (...) (1) eşit olarak ödenir." Hükmü vekâlet ücretlerinin dağıtımını esaslarını belirlemektedir. Buna göre davalarda takip şartına göre %55 oranı ve hukuk biriminde görev yapmaya göre %40 oranı getirildiği görülmektedir. Aynı

maddenin 3'üncü fıkrası ile de serbest avukatlardan alınan hizmetlerle ilgili ödemeler bu madde dışında tutulmuştur.

24/12/2012 tarih ve 2012/4096 sayılı Serbest Avukatlardan Hizmet Satın Alınmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 18'nci maddesinin 3'üncü fıkrası ile düzenlenen

“Sözleşme konusu iş ile ilgili asıl alacak, faiz ve yargılama gideri gibi idare alacakları tamamen tahsil edildikten sonra taraflarca ayrıca sözleşmede kararlaştırılması halinde, hakemler, mahkemeler veya icra dairelerince idare lehine hükmedilip tahsil edilen vekâlet ücreti serbest avukata, mevzuat gereğince yapılması gereken kesintiler düşüldükten sonra ödenir” ifadesi serbest avukatlara vekâlet ücretlerinde ancak mevzuatta öngörülen kesintilerin yapılacağını hüküm altına almaktadır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Usul Kanununun 323. maddesi 1.fıkrasının “ğ” bendi gereği, yargılama giderleri kapsamında (ayrıca Avukatlık Kanunu 168/son ve 169'uncu maddelerine göre) belirlenen avukatlık ücreti de Avukatlık Kanunu'nun 164/son hükmü gereği (iş sahibi ile avukat arasındaki iç ilişkide) avukata attır. Bu nedenlerle Avukatlık Ücreti, hukuki yardım karşılığı, iş sahibinden alınan (akdi) ücret (Avukatlık Kanunu 163 ve 164/4 gereği) ile karşı yandan alınan (yasal) vekâlet ücretinin (Avukatlık Kanunu 164/son gereği) toplamı olacaktır. Bu nedenle serbest avukatlardan hizmet alımı yoluyla alınan avukatlık hizmetleri dolayısıyla Mahkemelerce kurum lehine takdir edilen vekâlet ücretlerinin 659 sayılı KHK'nın 14. Maddesi kapsamında mütalaa edilmesi mümkün görülmemektedir.

Diğer taraftan Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 4'üncü maddesinin 2'nci fıkrasındaki;

“Vekâlet ücretini tahsil eden birim tarafından dağıtımına esas olmak üzere ilgili mahkeme kararına ve icra dosyasına ilişkin bilgiler ile bu dava ve icra dosyasının takibinin kimler tarafından yapıldığına dair bilgiler ek-1'de yer alan Vekâlet Ücreti Ödemesine Esas Veri Tablosuna işlenir ve ilgililer tarafından imzalanarak merkez teşkilatındaki hukuk birimine gönderilir.” Hükmü ile vekâlet ücreti ödenmesine ilişkin esasları belirlenmiştir. Ayrıca Veri tablosunda ki bilgiler esas alındığında vekâlet ücretinin dağıtımında birim, dosya,takip, avukat ilişkilendirmesinin yapılması zorunluluk olup yapılan incelemede, ödemeye esas teşkil eden belgelerde veri tablosuna rastlanmamıştır.

Bununla birlikte Kurum ile Serbest Avukatlar arasında bir sözleşme yapılmış olması ve bu sözleşmeye istinaden serbest avukatların vekâlet ücretlerinin %20 sinden vazgeçmiş olması nedeniyle bunun 659 sayılı KHK'nın 14'üncü maddesi kapsamında dağıtımına tabi tutulmayıp gelir kaydedilmesi gerekmektedir.Kurum tarafından ifade edilen kurum

avukatlarının serbest avukatlara yardımcı olmalarının, serbest avukatlara 3denen vekalet 3cretlerinden kalan %20 nin kurum avukatlarına 3denmesini gerektirmeyeceği açıktır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, s3zleşme gereği serbest Avukatlardan alınan hizmetler dolayısı ile kesilen vekâlet 3cretlerinin 659 sayılı KHK'nın 14'3nc3 maddesine g3re dağıtıma tabi tutulmayıp gelir kaydedilmesi ve 3demelerin Vekâlet 3creti 3demesine Esas Veri Tablosu esas alınarak yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
TSE Yurt İçi Geçici Görevlendirmelerde Konaklama Bedeli Üst Limitinin Avro Olarak Belirlenmesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	İlgili Yönergedeki EURO Kelimesi Yönetim Kurulu Kararı ile Euro karşılığı Türk Lirası olarak değiştirilmiştir.
TSE Deneç Laboratuvarlarına Test/Muayene için Teslim Edilen Numunelerin Saklanma ve İade Süreçlerinin Sağlıklı İşlememesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Denetim görüşü kapsamında çalışma devam etmektedir